

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам проекту Закону України «Про засади державної промислової політики», внесеного народними депутатами України - членами Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Наталухою Д.А. та іншими (всього 9 підписів) (реєстр. № 11331-д від 30.09.2025)

Комітет на засіданні 03 листопада 2025 року (протокол № 246) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 01 жовтня 2025 року (електронна картка документа (2010130), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, проект Закону України «Про засади державної промислової політики», внесений народними депутатами України - членами Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Наталухою Д.А. та іншими (всього 9 підписів) (реєстр. № 11331-д від 30.09.2025).

Метою законопроекту (реєстр. № 11331-д), як зазначено в пояснювальній записці до нього, «є створення умов для розвитку вітчизняного промислового комплексу з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішніх ринках та перехід до інноваційної моделі розвитку промисловості».

Питання про засади державної промислової політики не включено до переліку питань, що потребують законодавчого врегулювання Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 11 лютого 2025 року № 4228-IX, а також цей законопроект (реєстр. № 11331-д) не включено до порядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради України.

Згідно з частиною четвертою статті 93 Регламенту Верховної Ради України та предмета відання Комітету, визначеного Постановою Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-IX, Комітет зазначив, що проект Закону (реєстр. № 11331-д) внесено на реєстрацію згідно з частиною першою статті 89, частиною другою статті 90 та

частинами першою і другою статті 91 Регламенту Верховної Ради України, за підписом осіб, які мають право законодавчої ініціативи, з пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою та електронним файлом.

Комітет звернув увагу на структуру законопроекту (реєстр. № 11331-д). Згідно з Правилами оформлення проектів законів та додержання основних вимог законодавчої техніки (Методичні рекомендації), великі законопроекти поділяються на розділи (глави). При цьому нормативні положення загального характеру зазвичай об'єднуються в розділ, який іменується «Загальні положення». В окремі розділи об'єднуються нормативні положення, які стосуються одного правового інституту або питання. Вводити структурну одиницю «розділ», якщо в законопроекті немає глав, не варто. Розділи, як правило, нумеруються римськими цифрами.

Крім цього, законопроект містить деякі редакційні неточності, зокрема, стаття 7 законопроекту налічує дві частини з однією нумерацією – 2.

З питань, що належать до предмета відання Комітету зазначаємо таке.

Відповідно до додатку до Постанови Верховної Ради України «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» від 29 серпня 2019 року № 19-ІХ, до предмета відання Комітету з питань економічного розвитку належать питання, зокрема, промислової політики та розвитку окремих галузей виробництва.

Ініціатори законопроекту пропонують у статті 7 передбачити, що парламентський контроль у сфері промислової політики здійснюється комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання промислової політики та розвитку окремих галузей виробництва та викласти її зміст у такій редакції:

«Стаття 7. Парламентський контроль у сфері промислової політики

1. Парламентський контроль у сфері промислової політики здійснюється комітетом Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання промислової політики та розвитку окремих галузей виробництва.

2. Комітет у межах своєї компетенції здійснює контрольну функцію шляхом прийняття відповідних рішень, підготовки висновків та надання рекомендацій за такими основними напрямками:

аналіз досягнення результатів у сфері державної промислової політики;
додержання законодавства України про державну промислову політику;

3) створення державними органами умов для стимулювання у сфері промисловості та інноваційної діяльності у промисловості;

відповідно до інших повноважень, визначених законом.

2. Комітет відповідно до покладених на нього завдань має право:

вносити на розгляд Верховної Ради України, зважаючи на результати практичного застосування законодавчих актів у сфері державної промислової політики, пропозиції щодо внесення змін до законодавства;

заслуховувати звіт центрального органу виконавчої влади, уповноваженого на формування і реалізацію державної промислової політики;

брати участь в обговоренні проекту Переліку стратегічних галузей промисловості України;

заслуховувати посадових осіб Кабінету Міністрів України, міністерств та відомств з питань державної промислової політики;

ознайомлюватися з документами, матеріалами та одержувати іншу необхідну інформацію з питань державної промислової політики від державних органів та організацій;

залучати до роботи Комітету фахівців міністерств, відомств, інших державних та громадських організацій, наукових установ;

виявляти питання, які потребують першочергових і невідкладних рішень, у сфері державної промислової політики».

У зв'язку з вищевикладеним слід звернути увагу на таке.

Положення статті 19 Конституції України передбачають, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно з пунктом 33 частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить здійснення парламентського контролю у межах, визначених Конституцією України та законом.

Положеннями частини першої статті 89 Конституції України передбачено, що Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників голів та секретарів цих комітетів.

Організація, повноваження та порядок діяльності комітетів Верховної Ради України визначаються Конституцією України, законами України «Про комітети Верховної Ради України», «Про статус народного депутата України», Регламентом Верховної Ради України, іншими законами України та постановами Верховної Ради України.

Своєю чергою, відповідно до статті 11 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» (далі - Закон), комітети здійснюють законопроектну, організаційну та контрольну функції. Права і обов'язки комітетів при здійсненні цих функцій визначені у статтях 12 – 33, 33¹, 33² Закону.

Комітет зауважив, що положення Закону, враховуючи визначені принципи діяльності комітетів Верховної Ради України, передбачають порядок діяльності та повноваження комітетів Верховної Ради України для всіх комітетів Верховної Ради України однаковими, без обмежень або додаткових повноважень для певних комітетів, не виокремлюючи при реалізації ними функцій, зокрема, контрольної.

Так, контрольна функція комітетів Верховної Ради України, відповідно до положень статті 14 Закону, полягає, зокрема, в аналізі практики застосування законодавчих актів у діяльності державних органів, їх посадових осіб з питань, віднесених до предметів відання комітетів, підготовці та поданні відповідних висновків та рекомендацій на розгляд Верховної Ради України (пункт 1 частини першої цієї статті), направленні матеріалів для відповідного реагування в межах, установлених законом, органам Верховної Ради України, державним органам, їх посадовим особам (пункт 9 частини першої цієї статті), розгляді на своїх

засіданнях або під час слухань у комітеті звітів, доповідей та інформації державних органів та посадових осіб, які у передбачених законом випадках подаються до Верховної Ради України, здійсненні попередньої підготовки питань щодо розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України таких звітів, доповідей та інформації (пункт 10 частини першої цієї статті) тощо.

Разом з тим, Комітет зазначив, що особливості правового статусу комітетів Верховної Ради України, на яких неодноразово наголошував у своїх правових позиціях Конституційний Суд України, полягають, серед іншого, у тому, що за своїм конституційним статусом комітети є органами, які забезпечують здійснення парламентом його повноважень. Відтак, діяльність комітетів пов'язана з вирішенням питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України (Рішення від 5 березня 2003 року №5-рп/2003). При цьому Основний Закон України не наділяє комітети самостійними контрольними повноваженнями, вони можуть лише сприяти Верховній Раді України у здійсненні повноважень щодо парламентського контролю, виконуючи певні дії допоміжного (інформаційного, експертного, аналітичного тощо) характеру. Наведене узгоджується також з правовою позицією Конституційного Суду України, за якою комітети не є самостійними суб'єктами парламентського контролю. Вони беруть участь у його здійсненні лише на стадії підготовки та попереднього розгляду питань, віднесених до сфери парламентського контролю Верховної Ради України (Висновок від 14 березня 2001 року №1-в/2001, Рішення від 10 червня 2010 року №16-рп/2010).

Крім вищевикладеного Комітет зауважив, що положеннями статті 7 законопроекту не наводяться особливості контрольної функції комітету, до предмета відання якого належать питання промислової політики та розвитку окремих галузей виробництва, а викладаються окремі повноваження, передбачені Законом України «Про комітети Верховної Ради України», які своєю чергою віднесено до законопроектної функції (статті 12, 15, 16), контрольної функції (статті 14, 24, 25²) і організаційної функції (статті 13, 17).

Окремо Комітет звернув увагу на частину другу статті 7 законопроекту, якою пропонується передбачити, що контрольна функція комітетом здійснюється «шляхом прийняття відповідних рішень, підготовки висновків та надання рекомендацій».

Водночас, прийняття рішення, надання висновків, рекомендацій, роз'яснень є однією з організаційних функцій комітетів Верховної Ради України, які визначені Законом України «Про комітети Верховної Ради України» і стосується повноважень всіх комітетів Верховної Ради України.

Так, згідно з положеннями частини четвертої статті 44 Закону за результатами розгляду питань на засіданнях комітетів більшістю голосів присутніх, за винятком випадків, передбачених Законом України «Про комітети Верховної Ради України», приймаються акти, зазначені в частині першій статті 49 цього Закону, а саме: 1) рішення - з організаційних питань; 2) висновки - у випадках, передбачених законом чи Регламентом Верховної Ради України; 3) рекомендації - щодо контрольної діяльності комітетів; щодо осіб, які пропонуються для обрання, призначення, надання згоди на призначення чи звільнення Верховною Радою України; щодо результатів слухань у комітетах.

Відтак, акти комітетів Верховної Ради України приймаються за результатами розгляду питань на засіданні комітетів та не є механізмом реалізації контрольної функції комітету, як зазначено в частині 2 статті 7 законопроекту: «... шляхом прийняття відповідних рішень, підготовки висновків та надання рекомендацій...».

Крім цього, частиною другою статті 7 законопроекту, якою передбачається перелік прав, що надаються комітету при здійсненні контролю у сфері промислової політики.

Комітет зауважив, що цей перелік не є вичерпним, до того ж він дублює переважну більшість функцій, які визначені Законом для всіх комітетів Верховної Ради України, про що вже зазначалося раніше у висновку, а саме – законопроектної, контрольної та організаційної.

Враховуючи викладене, положення статті 7 законопроекту «Про засади державної промислової політики» (реєстр. № 11331-д) потребують техніко-юридичного доопрацювання та приведення у відповідність до положень Закону України «Про комітети Верховної Ради України».

Відповідно до частини четвертої статті 93 Регламенту Верховної Ради України комітет, до предмета відання якого належать питання регламенту, ухвалює експертний висновок на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам, який додається до висновку головного комітету та має бути поданий до головного комітету у 21-денний строк з дня отримання законопроекту, проекту іншого акта для надання висновку.

Комітет, керуючись частиною четвертою статті 93 Регламенту Верховної Ради України, ухвалив експертний висновок на проект Закону України «Про засади державної промислової політики», внесений народними депутатами України - членами Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку Наталухою Д.А. та іншими (всього 9 підписів) (реєстр. № 11331-д від 30.09.2025), та прийняв рішення направити його Комітету з питань економічного розвитку, який визначено головним з підготовки і попереднього розгляду цього законопроекту.

Голова Комітету

С.В.КАЛЬЧЕНКО

